

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки
Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна
академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПРОЄКТУВАННЯ
ОСВІТНІХ СИСТЕМ

рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*
галузь знань – *01 Освіта / Педагогіка*
спеціальність – *011 Освітні, педагогічні науки*
освітньо-професійна програма – *Освітні, педагогічні науки*

Кременець – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і практика проектування освітніх систем» для здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Кременець, 2024. 18 с.

Розробник: Вікторія Павелко, доцент кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

Робочу програму навчальної дисципліни схвалено на засіданні кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти.

Протокол № 1 від 01 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

Тетяна ФАСОЛЬКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта /Педагогіка	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: тематичний навчальний проект		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції	
		24 год	8 год
		Практичні, семінарські	
		24 год	8 год
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		72 год	104 год
		Вид контролю:: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40% : 60%

для заочної форми навчання – 13,3% : 86,7%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у здобувачів здатності до системного аналізу освітніх моделей, розуміння закономірностей їх функціонування та розвитку, а також уміння застосовувати здобуті знання для проєктування ефективних освітніх практик.

Завдання:

1. Теоретично обґрунтувати поняття «освітня система», розкрити її основні структурні компоненти та функції.
2. Охарактеризувати національну освітню систему України, визначити її переваги та виклики у сучасному соціокультурному контексті.
3. Розвивати вміння здійснювати порівняльний аналіз освітньої системи України з однією з освітніх систем країн ЄС (на вибір здобувача).
4. Визначити тенденції розвитку сучасних освітніх систем у світі (цифровізація, інклюзія, компетентнісний підхід тощо).
5. Формувати вміння розробити власну модель удосконалення національної освітньої системи, аргументувавши її інноваційність і практичну доцільність.

У результаті вивчення освітнього компоненту здобувач освіти повинен оволодіти такими **компетентностями**:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК3.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК10.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ФК1.Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.

ФК3.Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

ФК5.Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проєкти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

ФК8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

ФК 10. Здатність проєктувати оцінювання результатів навчання та оцінювати результати навчання та надавати зворотній зв'язок здобувачам ВО за результатами оцінювання.

ФК 11. Здатність організувати особистий професійний розвиток та ініціювати, реалізовувати проєкти професійного розвитку.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти сформульований у термінах **програмних результатів навчання**:

ПРН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПРН 6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

ПРН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

ПРН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

ПРН 12. Обґрунтовувати та планувати проєкт, виконувати проєкт, оприлюднювати його результати, керувати проєктом.

ПРН 13. Проєктувати оцінювання результатів навчання та оцінювати результати навчання та надавати зворотній зв'язок здобувачам ВО за результатами оцінювання.

ПРН 14. Організовувати особистий професійний розвиток та ініціювати, реалізовувати проєкти професійного розвитку.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування освітніх систем

Тема 1. Теоретичні аспекти системи освіти. Поняття освіти

Поняття «освітня система», її основні структурні компоненти та функції. Функції освіти. Загальна характеристика елементів освіти. освітнє середовище. освітні цілі. Зміст освіти. Способи конструювання і структурування змісту освіти. Засоби і способи здобування освіти. Ознаки сучасної освіти. Рівні освіти. Типи освіти. Види освіти.

Тема 2 Моделі системи освіти

Поняття та сутність моделі освітньої системи: теоретичне розуміння поняття «модель» у педагогіці, освітня система як відкрита соціальна система, модель як узагальнення структури, функцій та взаємозв'язків освітніх компонентів. Критерії побудови моделей систем освіти. Типологія моделей освітніх систем (Європейська (континентальна) модель освіти. Англо-американська модель освіти. Скандинавська модель освіти. Азійська (японська, корейська, китайська) модель. Змішані моделі (Канада, Австралія, Нова Зеландія)). Раціоналістична модель освіти. Феноменологічна модель освіти. Неінституційна модель освіти. Наслідки запровадження модульної системи. Порівняльна характеристика моделей.

Тема 3 Тенденції та принципи розвитку освіти в Україні

Особливості української системи освіти. Виклики та шляхи модернізації. Тенденції розвитку освіти в Україні (історичні аспекти). Принципи розвитку освіти в Україні. Державна політика в галузі освіти. Сучасні виклики та перспективи розвитку освіти. Порівняльний аналіз із моделями країн ЄС.

Тема 4 Проектування школи життєвої компетентності як саморозвивальної системи

Підходи до проектування (системний, діяльнісний, аксіологічний, синергетичний). Структура проекту: мета, завдання, очікувані результати, ресурси, етапи реалізації. Визначення критеріїв ефективності функціонування школи. Розроблення індикаторів розвитку життєвої компетентності учнів. Інноваційні практики школи життєвої компетентності. Соціальні, громадянські, екологічні та цифрові компетентності як ключові напрями розвитку. Приклади успішних моделей (Швеція, Фінляндія, Канада, Україна). Роль педагогічного лідерства у становленні школи життєвої компетентності.

Тенденції розвитку моделей освіти у XXI столітті. Компетентнісний підхід і навчання протягом життя. Цифровізація освіти. Глобальні освітні простори (Європейський освітній простір, SDG4). Міжнародні рейтинги та індикатори ефективності освіти (PISA, UNESCO, OECD).

Змістовий модуль 2. Управління розвитком освітніх систем

Тема 1. Проектування навчальних систем в освітньому процесі

Основні етапи проектування навчальної системи (аналіз потреб, визначення цілей, розроблення структури, вибір засобів, оцінювання ефективності). Принципи дидактичного проектування (науковість, системність, доступність, адаптивність). Сучасні цифрові інструменти для проектування навчальних систем (Google Classroom, Moodle, Canva for Education, LearningApps, Construct 3 тощо).

Педагогічний дизайн: загальні аспекти. Поняття «проектування». Освітнє середовище та навчальний процес у навчальному проектуванні

Тема 2. Технології та методи управління в навчальному закладі

Поняття, сутність і структура управління в освіті. Основні функції управління: планування, організація, мотивація, контроль. Педагогічне керівництво як складова управлінської діяльності. Методи управління навчальним закладом. Сучасні технології управління в освіті. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом. Практичний аспект реалізації управлінських технологій.

Тема 3. Алгоритм розроблення освітнього проекту

Освітній проект як форма управлінської, педагогічної та інноваційної діяльності. Відмінність між освітнім проектом, програмою та планом розвитку закладу. Типологія освітніх проектів. Основні принципи проектної діяльності. Етапи (алгоритм) розроблення освітнього проекту. Методи та

інструменти управління освітніми проєктами. Критерії оцінювання ефективності освітнього проєкту:

Тема 4. Методологічні основи проєтування освітнього середовища

Поняття освітнього середовища. Освітнє середовище як система умов для розвитку, навчання і виховання особистості. Структура освітнього середовища: фізичний, соціальний, психологічний, інформаційно-комунікаційний, культурний компоненти. Основні методологічні підходи до проєктування освітнього середовища: системний підхід, особистісно орієнтований, компетентнісний, акмеологічний, культурологічний, інноваційно-технологічний. Принципи проєктування освітнього середовища. Етапи проєктування освітнього середовища. Освітнє середовище в контексті сучасних реформ: Концепція «Нова українська школа» (НУШ).

Тема 5. Проєктування інноваційного освітнього середовища в умовах НУШ

Сутність інновацій у сучасній освіті.. Освітнє середовище як інтегрована система умов, засобів, технологій і взаємин, що забезпечують розвиток компетентностей учнів. Концепція Нової української школи (НУШ). Структура інноваційного освітнього середовища. Методологічні засади проєктування інноваційного освітнього середовища.. Етапи проєктування інноваційного освітнього середовища. Приклади інноваційних практик у НУШ.

Тема 6. Технології проєктування в практиці роботи ЗЗСО

Поняття та сутність технологій проєктування.. Основні принципи та етапи проєктної діяльності.. Типи проєктів у практичній роботі (освітні, соціальні, інноваційні). Інформаційні та цифрові технології в проєктуванні. Критерії ефективності та оцінювання проєктів.

Тема 7. Особливості проєктування і організації дистанційного навчального процесу у ЗЗСО/ЗВО

Поняття дистанційного навчання та його роль у сучасній освіті.. Особливості організації дистанційного навчального процесу у ЗЗСО та ЗВО. Принципи проєктування дистанційних курсів: цілі, структура, методи навчання. Вибір та використання цифрових платформ (LMS, Zoom, Google Classroom, Teams тощо). Психолого-педагогічні аспекти дистанційного навчання: мотивація, активність, підтримка взаємодії. Дистанційне навчання, як відносно новий елемент цілісної системи освіти. Недоліки. Проблеми дистанційного навчання Ефективність дистанційного навчання. Основні принципи проєктування системи дистанційного навчання

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма

модулів і тем	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	Ла б	с.р .	інд .		л	п	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про іміджологію й імідж сучасного педагога												
Тема 1	10	2	2	-	6		9	0,5	0,5	-	-	8
Тема 2	10	2	2	-	6		9	0,5	0,5	-	-	8
Тема 3	10	2	2	-	6		9	0,5	0,5			8
Тема 4	10	2	2	-	6		9	0,5	0,5			8
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8	-	24		36	2	2	-	-	32
Змістовий модуль 2. Імідж як засіб професійно-педагогічної діяльності												
Тема 1.	10	2	2	-	6		10	0,5	0,5	-	-	9
Тема 2	10	2	2	-	6		10	0,5	0,5	-	-	9
Тема 3	10	2	2	-	6		11	1	1	-	-	9
Тема 4	10	2	2	-	6		11	1	1	-	-	9
Тема 5	10	2	2	-	6		11	1	1			9
Тема 6	20	4	4		12		20	1	1			18
Тема 7	10	2	2		6		11	1	1			9
Разом за змістовим модулем 2	80	16	16	-	48		84	6	6	-	-	72
<i>Усього годин</i>	120	24	24	-	72	-	120	8	8	-	-	104

5. Теми семінарських занять

№	Теми семінар.	К-сть год
---	---------------	-----------

з/п		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Теоретичні аспекти системи освіти. Поняття освіти	2	0,5
2	Моделі системи освіти	2	0,5
3	Тенденції та принципи розвитку освіти в Україні	2	0,5
4	Проектування школи життєвої компетентності як саморозвивальної системи	2	0,5
5	Проектування навчальних систем в освітньому процесі	2	0,5
6	Технології та методи управління в навчальному закладі	2	0,5
7	Алгоритм розроблення освітнього проєкту	2	1
8	Методологічні основи проєктування освітнього середовища	2	1
9	Проектування інноваційного освітнього середовища в умовах НУШ	2	1
10	Технології проєктування в практиці роботи ЗЗСО	4	1
11	Особливості проєктування і організації дистанційного навчального процесу у ЗЗСО/ЗВО	2	1
	Всього	24	8

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Теоретичні аспекти системи освіти. Поняття освіти	2	8
2	Моделі системи освіти	2	8
3	Тенденції та принципи розвитку освіти в Україні	2	8
4	Проектування школи життєвої компетентності як саморозвивальної системи	2	8
5	Проектування навчальних систем в	2	9

	освітньому процесі		
6	Технології та методи управління в навчальному закладі	2	9
7	Алгоритм розроблення освітнього проєкту	2	9
8	Методологічні основи проєктування освітнього середовища	2	9
9	Проектування інноваційного освітнього середовища в умовах НУШ	2	9
10	Технології проєктування в практиці роботи ЗЗСО	4	18
11	Особливості проєктування і організації дистанційного навчального процесу у ЗЗСО/ЗВО	2	9
	Всього	24	104

Методичні рекомендації до проведення семінарських занять

Мета семінарських занять – розширення у студентів інформування до загальної проблематики курсу, озброєння сукупністю вмінь придбання нової наукової інформації, формування навичок роботи з різними джерелами інформації (законодавчими, нормативними документами, програмами виховання, навчання і розвитку дітей, науковими, навчальними, методичними джерелами, періодикою), перетворення інформації та подання її в різних формах (виступ, цитата, теза, анотація, реферат тощо).

Семінарські заняття проходять у вигляді «Круглого столу», де студенти проявляють самостійність та творчу активність, спрямовану на розширення та деталізацію знань, здобутих на лекціях, та формування вміння висловлювати особисту точку зору й аргументувати її.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час самостійної роботи на семінарських та практичних заняттях

1-2 бали – здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання здобувача освіти є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює

події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – здобувач освіти володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної освітньої діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – здобувач освіти має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формах; розвиває свої обдарування та нахили.

7. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з освітнього компоненту «Імідж сучасного вихователя ЗДО» – це вид поза аудиторної індивідуальної науково-дослідної роботи, що виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і містить результати дослідницького пошуку та відображає рівень навчальної компетентності магістрів.

Мета ІНДЗ: самостійний аналіз частини програмного матеріалу, узагальнення, закріплення та творче застосування знань із навчальної дисципліни, розвиток дослідницьких умінь та навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час теоретичних, семінарських, практичних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу.

Завдання для ІНДЗ

1. Провести порівняльний аналіз освітньої системи України з однією з освітніх систем країн ЄС (на вибір здобувача).
2. Зроїти порівняльний аналіз тенденцій розвитку сучасних освітніх систем у світі (цифровізація, інклюзія, компетентнісний підхід тощо).
3. Розробити власну модель удосконалення національної освітньої системи, аргументувавши її інноваційність і практичну доцільність.

4. Написати коротке есе) на тему: «Якою я бачу ефективну модель системи освіти майбутнього».
5. Підготувати аналітичний огляд «Сучасні тенденції розвитку української освіти у контексті глобальних змін» (2–3 стор.).
6. Зробити коротку презентацію на тему «Принципи гуманістичної освіти в Україні».
7. Проаналізувати й узагальнити (презентція) нормативно-правові акти, що регулюють проєктну діяльність у сфері освіти (Закон України «Про освіту», «Про інноваційну діяльність»).
8. Проаналізувати приклад реального освітнього проєкту (наприклад, «Нова українська школа», Erasmus+). (Визначте його мету, завдання, етапи реалізації, ресурси. Зробіть SWOT-аналіз.)

Оцінювання виконанні ІНДЗ

Подання та захист ІНДЗ

1. Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді презентації.
2. ІНДЗ подається викладачу, не пізніше ніж за 2 тижні до підсумкового контролю або завершення семестру;
3. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті (семінарському, практичному та ін.) на основі попереднього ознайомлення викладача й студентів групи зі змістом ІНДЗ. Захист завдання відбувається шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5 хв).
4. Оцінка за ІНДЗ враховується під час виведення підсумкової оцінки з навчального курсу.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Оцінюючи ІНДЗ, береться за основу ґрунтовність і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння студентом навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного та творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; мовленнєве оформлення відповіді тощо.

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Складання плану, чіткість і послідовність викладу матеріалу	4
2.	Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної літератури, педагогічної періодики, інтернет-	4

	ресурсів), креативність	
3.	Науковість викладу змісту проекту	4
4.	Повнота виконання та презентація результатів	4
5.	Якість оформлення роботи	4
	Разом	20

8. Методи навчання

Лекція, пояснення, метод проблемного викладу знань, репродуктивна бесіда, бесіда із застосуванням прийому аналогії, евристично-дедуктивна та евристично-індуктивна бесіди, самостійно-пошуковий.

9. Методи контролю

Поточне оцінювання (усні та письмові відповіді), тестування, контрольні роботи, самостійні роботи, усне опитування, індивідуальне дослідницьке завдання, залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Підс. опит.	ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2									
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	20	20	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	5			

Відповідність національної шкали оцінювання академічної успішності шкалі ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За національною шкалою	За шкалою оцінювання з навчальної дисципліни	Критерії оцінювання знань, умінь і навичок
A	Відмінно	90-100	- студент виявляє глибокі, міцні і системні знання навчально-програмового матеріалу; - володіє теоретичними основами дослідження проблем; - демонструє вміння самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти,

			явища, ідеї; - виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань.
В	Добре	82-89	- здобувач виявляє повні, ґрунтовні знання навчально-програмового матеріалу; - демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати і систематизувати інформацію, робити певні висновки; - вільно застосовує матеріал у власній аргументації; - при виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, але містить несуттєві неточності.
С		75-81	- здобувач виявляє ґрунтовні знання навчально-програмового матеріалу, але вони носять, в основному, репродуктивний характер; - демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати і систематизувати інформацію, робити певні висновки на основі отриманих знань; - при виконанні практичних завдань допускає окремі помилки; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
Д	Задовільно	67-74	- здобувач виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте спостерігається їх недостатня глибина та осмисленість; - виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити певні, але неконкретні і неточні висновки.
Е		60-66	- здобувач виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте допускає неточності у їх розумінні; - допускає порушення логічності та послідовності викладу матеріалу; - не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою.

FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35-59	- здобувач фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; - має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; - відсутні уміння і навички в роботі з джерелами інформації; - не вміє логічно мислити і викласти свою думку.
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0-34	- не відтворює значну частину навчального матеріалу; - не вміє викладати матеріал; - не має уявлення про об'єкт навчання; - не володіє вмінням розв'язувати практичні завдання.

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): здобувач освіти виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): здобувач освіти виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє

пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): здобувач освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): здобувач освіти має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях.

Оцінка FХ «2» («незадовільно») (35-59) (з можливістю повторного складання): здобувач освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка F «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): здобувач освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях.

11. Методичне забезпечення

Ефективна реалізація програми передбачає у наявності такі основні умови:

- державні закони, нормативні документи, концепції дошкільного виховання, навчальні підручники, навчально-методичні посібники для навчальних педагогічних закладів, монографії;

- програми виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку для ДНЗ та методичні рекомендації до них;

- періодичні публікації з актуальних питань, посібники, розроблені для студентів (тематичні розробки модулів, структурно-логічні схеми навчальних тем, приклади конспектів занять і зразки творчих робіт, таблиці з орієнтовним плануванням, методичні рекомендації до написання ІНДЗ та інші);

- тексти лекцій, розробка практичних, лабораторних занять, тексти комплексних контрольних робіт, картки тематичного контролю з кожного змістовного модуля, програма заліку, питання до семестрового екзамену, питання до державного екзамену;

■ інтерактивний комплекс слайдів до окремих тем (виконання в програмі Microsoft Power Point).

12. Рекомендована література

Базова

1. Андрущенко В. П. Філософія освіти в структурі сучасного освітнього процесу. Київ : Знання України, 2020. 320 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості: Підхід до духовно-морального розвитку людини. Київ : Либідь, 2019. 272 с.
3. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Київ : К.І.С., 2021. 380 с.
4. Бойко А. М. Педагогічні системи: теорія, історія, сучасність. Полтава : АСМІ, 2020. 248 с.
5. Гончаренко С. У. Педагогічні технології: теорія і практика. Київ : Освіта, 2018. 296 с.
6. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії. Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2019. 214 с.
7. Кремень В. Г. (ред.). Освіта і наука в Україні — інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. Київ : Грамота, 2020. 410 с.
8. Лазарев В. С. Управління розвитком освітніх систем. Харків : Основа, 2018. 304 с.
9. Огієнко О. І. Порівняльна педагогіка: світові освітні системи і тенденції розвитку. Київ : Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2021. 278 с.
10. Пуховська Л. П. Професійна освіта: європейський вимір і українські реалії. Київ : Педагогічна думка, 2020. 230 с.
11. Савченко О. Я. Теоретичні основи сучасної освіти. Київ : Освіта, 2019. 198с.
12. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічні системи: проектування та управління розвитком. Рівне : Волинські обереги, 2020. 256 с.

Допоміжна

1. Бурлачук Л. Ф., Євдокимова О. В. Інноваційні технології в освіті: теорія і практика. Київ : Педагогічна думка, 2019. 214 с.
2. Вознюк О. В. Педагогічна компаративістика: світові тенденції розвитку освіти. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 272 с.
3. Гриневич Л. М. Освітня політика України в контексті євроінтеграції. — Київ : Логос, 2018. 198 с.
4. Кларін М. В. Педагогічна технологія у навчальному процесі: аналіз світового досвіду. Київ : Освіта, 2017. 186 с.
5. Локшина О. І. Європейський вимір розвитку шкільної освіти: порівняльно-педагогічний аналіз. Київ : Педагогічна думка, 2019. 248 с.

6. Мороз О. Г. Освітні системи світу: порівняльний аналіз. Київ : КНЕУ, 2018. 224 с.
7. Ніколаєнко С. М. Освіта для сталого розвитку: стратегічні орієнтири для України. Київ : Знання, 2020. 212 с.
8. Пометун О. І. Компетентнісний підхід: сучасна стратегія освіти. Київ : А.П.Н., 2018. 190 с.
9. Романенко Н. М. Управління якістю освіти: теорія, практика, інновації. Харків : Основа, 2021. 256 с.
10. Сисоєва С. О. Методологія педагогічних досліджень: навч. посіб. Київ : ВД ЕКМО, 2016. 312 с.
11. Хоружий П. І. Гуманізація освітнього простору: тенденції, принципи, стратегії розвитку. Київ : Либідь, 2019. 280 с.
12. Ярошенко О. Г. Професійна освіта: інноваційні стратегії розвитку. Київ : Педагогічна думка, 2017. 230 с.

INTERNET – ресурси

1. UNESCO. Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. European Commission. The European Education Area by 2024[. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020. ULR: <https://education.ec.europa.eu>.
2. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. — New York: Teachers College Press, 2020. 360 p. OECD. Education Policy Outlook 2021: Shaping Responsive and Resilient Education in a Changing World — Paris: OECD Publishing, 2021. ULR: <https://doi.org/10.1787/75e4d898-en>
3. Paris: UNESCO, 2017. ULR: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>
4. World Bank. World Development Report 2018: Learning to Realize Education's Promise. ULR: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2018>